

В. В. Манюк

Дніпровсько-Орільський природний заповідник

ДНІПРОВСЬКО-ОРІЛЬСЬКИЙ ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК Знаходиться в Дніпроп. і Петриків. р-нах Дніпроп. обл., на лівому березі Дніпра, pobl. гирла р. Оріль. Утвор. 1990 на базі заг.-зоол. та орнітол. заказників Таром. уступ та Обухів. плавні. Площа 3766,2 га, зокрема охорон. зони – 3125,0 га. Перебуває у віданні Держ. комітету ліс. господарства України. За фіз.-геогр. районуванням України належить до Дніпров.-Орл. терасового р-ну степ. області Придніпров. низовини, за геоботан. – до Новомоск. (Дніпров.-Самар.) р-ну Павлогр. округу смуги різнотравно-типчаково-ковилових степів Причорномор. (Понтич.) провінції Європ.-Азіат. степ. області. Заповідник знаходиться переважно на двох терасах Дніпра: добре розвиненій заплаві (до 2 км завширшки), яка тягнеться смугою уздовж Дніпра на 16 км, і боровій. На його тер. – різноманітні форми алювіал. та алювіал.-еолового походження: гряди та заболочені низовини, стариці, кучугури, о-ви, коси. Вис. над р. м. – від 51,4 м (рівень Дніпра) до 71 м (найвищі кучугури арени).

Рослин. покрив представлений мозаїч. азонал.-інтразонал. комплексом. У заплаві переважають середньозаплавні осокові, білотополеві, біловербові ліси, в'язово-чорнокленові діброви. Значні площі під заплавами (з кострицею східною, лисохвостом лучним, куничником наземним), очеретово-рогозовими та осоковими болотами, угрупованнями верби сірої та ін. Для молодих кіс і о-вів характерні угруповання осоки колхідської і шелюжники. На піщаній (аренній) терасі у домішку – псамофітні степи (з кострицею Беккера і полином Маршалла), а також штучні соснові лісонасадження. Фрагментарно зустрічаються ділянки солончакової рослинності. Значну частину рослин. покриву Д.-О. п. з. складають рідкісні рослинні угруповання, занес. до Зеленої книги України (діброви татарсьокленові, формація ковили дніпровської, угруповання водяного горіха плаваючого, глечиків жовтих, куширу донського, латаття білого, сальвінії

плаваючої). Фауна заповідника налічує понад 4300 видів (25 занес. до Червоної книги України), зокрема 30 – ссавців, 162 – птахів, 6 – плазунів, 9 – земноводних, 45 – риб, решту складають безхребетні. У флорі – бл. 700 видів судин. рослин (13 занес. до Червоної книги України). Серед них – жовтозілля дніпровське і козельці дніпровські (обидва занес. до Європ. Червоного списку), ковила дніпровська, зозулинці шоломоносний і болотний, коручка болотна, шафран сітчастий, а також сальвінія плаваюча і водяний горіх плаваючий. Тер. заповідника є місцем гніздування орлана-білохвоста, кулика-сороки; зустрічаються поліксена, стерлядь, гадюка степова східна, мишівка степова, видра річкова. Із представників фауни до Європ. Червоного списку занес. 17 видів. У Д.-О. п. з. проводять комплексні дослідж. біогеоценотич. покриву заплави й арени Дніпра пн. частини степ. зони в умовах техноген. оточення. Його тер. – остання незатоплена ділянка дніпров. плавнів у межах Запоріж. водосховища, де збережено типовий комплекс природ. екосистем.

Бібліографічний опис:

Дніпровсько-Орільський природний заповідник / В. В. Манюк// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22215>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).